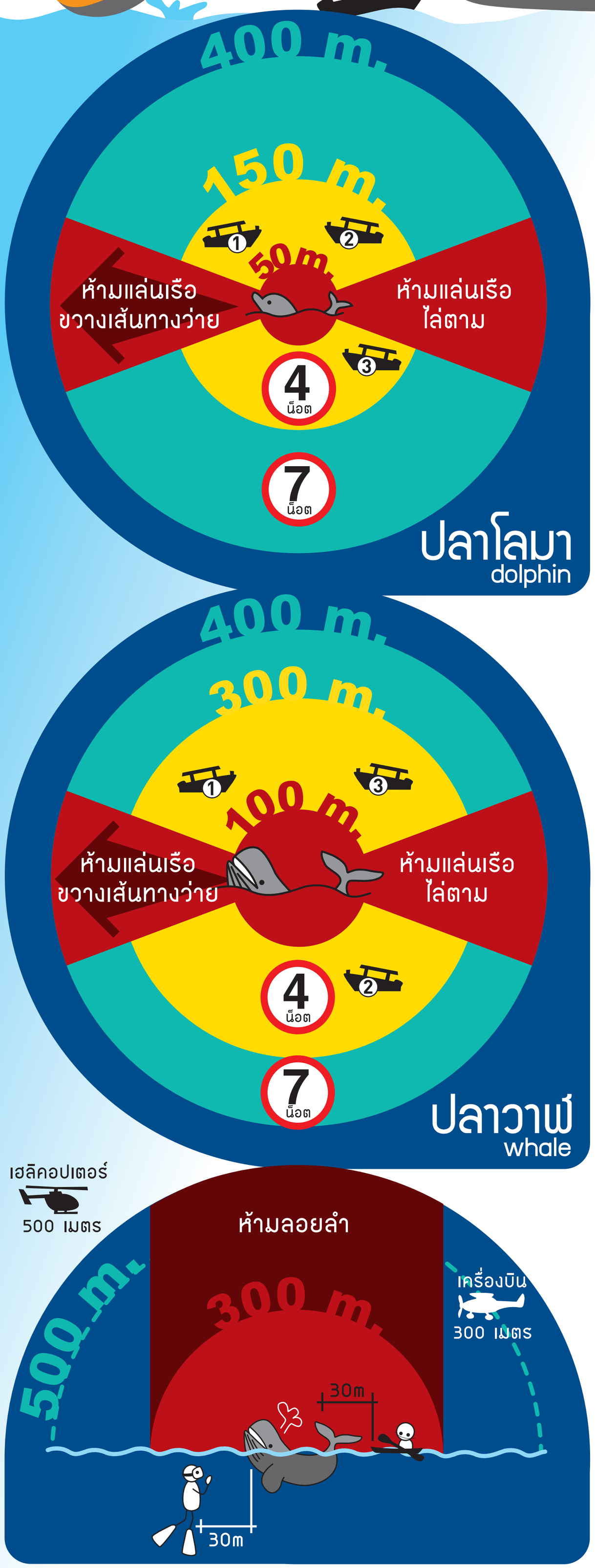
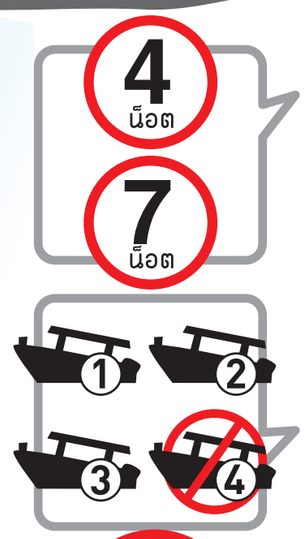
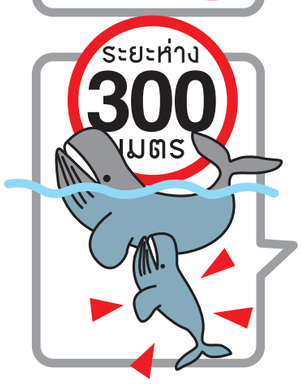
ข้อควรปฏิบัติในการชมโลมาและปลาวาฬ
Guidelines for whale watching

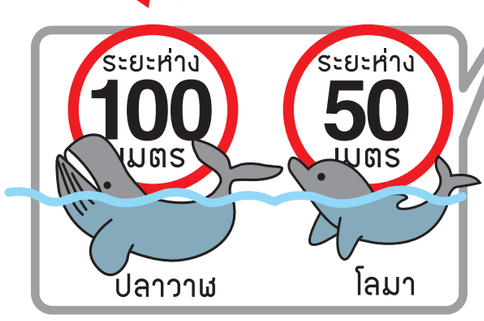
- **ความเร็วเรือ:** ลดความเร็วเรือให้ต่ำกว่า 7 น็อต (Knot) ในรัศมี 400 เมตรจากโลมาและปลาวาฬ และหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนความเร็วของเรือแบบกระทันหัน ชลอความเร็วเครื่องยนต์เมื่ออยู่ใกล้ๆ และใช้ความเร็วเรือไม่เกิน 4 น็อต ในรัศมี 100-300 เมตรจากปลาวาฬ และในรัศมี 50-150 เมตรจากโลมา

- **จำนวนเรือ:** ไม่ควรเกิน 3 ลำ ที่เข้าใกล้ปลาวาฬในรัศมีระหว่าง 100-300 เมตร หรือเข้าใกล้โลมาในรัศมี 50-150 เมตร

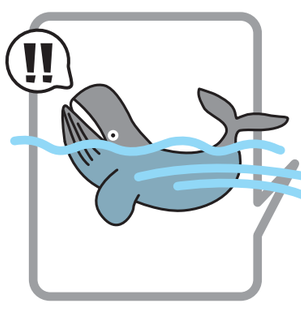

- **ทิศทาง:** ให้เข้าใกล้โลมาและปลาวาฬ **ทางด้านข้างเท่านั้น** ไม่เข้าทางด้านหัวหรือหาง

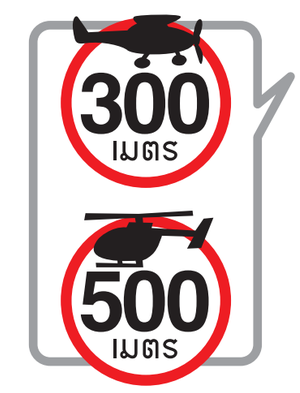
- **ระยะห่าง:** กรณีมีลูกปลาวาฬควรอยู่ห่างในรัศมี 300 เมตร

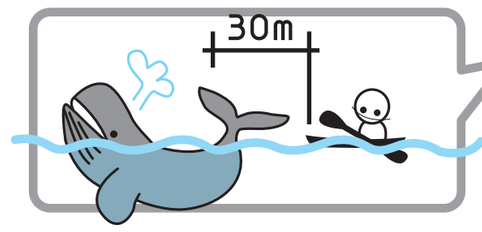
- **ระยะห่าง:** เข้าใกล้ได้ไม่เกิน 100 เมตร ควรนำเรือดูจากทางด้านข้างของปลาวาฬ หากปลาวาฬว่ายเข้าใกล้เรือ ควรดับเครื่องยนต์ ไม่เปลี่ยนทิศทางและความเร็วเรืออย่างกระทันหัน เพราะอาจจะเป็นอันตรายกับปลาวาฬ หากต้องการเคลื่อนเรือต้องให้ปลาวาฬห่างจากเรือ อย่างน้อย 100 เมตร หากเป็นโลมาให้มีระยะห่างในรัศมี 50 เมตร และเข้าใกล้ได้ไม่เกิน 50 เมตร

- **ระยะห่าง:** หากปลาวาฬว่ายน้ำอย่างรวดเร็ว ออกจากตำแหน่งที่สังเกต ไม่ควรเร่งเครื่องยนต์เพื่อติดตามในทันที เพราะจะทำให้ปลาวาฬตื่นตกใจ

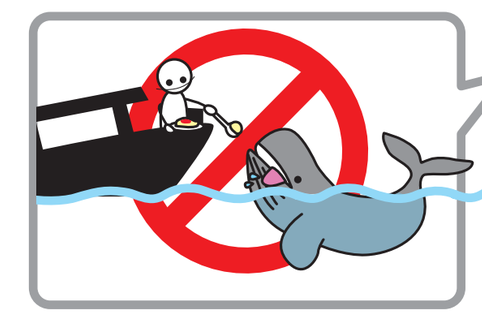
- **ระยะห่าง:** การดูปลาวาฬจากเครื่องบิน (Aerial observation) ควรอยู่ในระยะความสูงระหว่าง 300-500 เมตรจากผิวน้ำ หากเป็นเฮลิคอปเตอร์ควรบินอยู่ที่ระดับความสูงจากน้ำทะเล 500 เมตร และห่างจากปลาวาฬ 500 เมตร หากเป็นเครื่องบินควรบินสูงประมาณ 300 เมตร และอยู่ห่างจากปลาวาฬ 300 เมตร (เพราะเฮลิคอปเตอร์มีเสียงเครื่องยนต์ที่ดังมาก และลมจากใบพัด ด้านบนจะทำให้น้ำกระจายหากบินในระดับต่ำ)

- **ระยะห่าง:** การดำน้ำดูปลาวาฬ หรือการพายเรือแคนู (Sea kayak) อยู่ห่างปลาวาฬในรัศมี 30 เมตร

- **เสียงรบกวน:** ปลาวาฬสื่อสารกันด้วยคลื่นเสียง ในการหาอาหารและเดินทาง เสียงรบกวนต่างๆ ทั้งจากเหนือน้ำและใต้น้ำ จะส่งผลรบกวนปลาวาฬ ดังนั้นจึงไม่ควรกระทำการใดๆ ให้เกิดเสียงดังมาก เช่น การเร่งเครื่องยนต์เรือ การใช้เครื่องยนต์ขนาดใหญ่ และการส่งเสียงดังของนักท่องเที่ยว

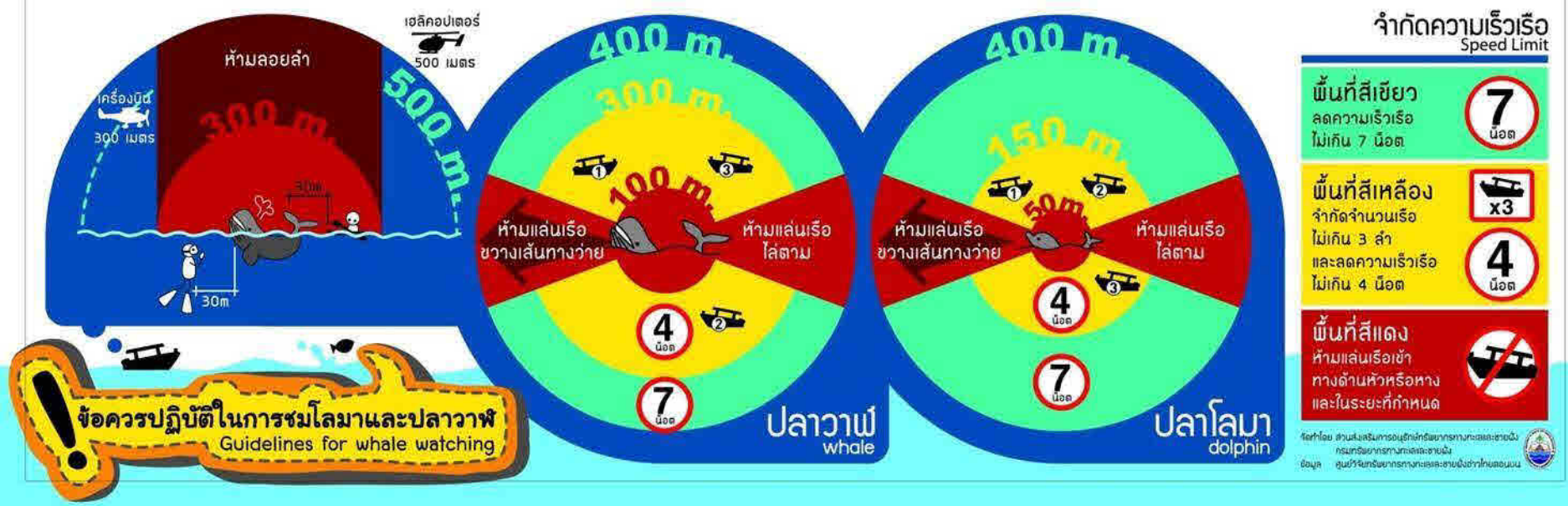
- **ไม่ให้อาหาร:** ไม่ควรให้อาหารแก่โลมาหรือปลาวาฬในธรรมชาติ

จัดทำโดย :ส่วนส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ข้อมูล :ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน

พื้นที่สีเขียว
ลดความเร็วเรือไม่เกิน 7 น็อต

พื้นที่สีเหลือง
จำกัดจำนวนเรือไม่เกิน 3 ลำ และลดความเร็วเรือไม่เกิน 4 น็อต

พื้นที่สีแดง
ห้ามแล่นเรือเข้าทางด้านหัวหรือหาง และในระยะที่กำหนด

ห้ามลอยลำ
เฮลิคอปเตอร์
500 เมตร
เครื่องบิน
300 เมตร
300 m.
500 m.
30m
30m
400 m.
300 m.
100 m.
ห้ามแล่นเรือ
ขวางเส้นทางว่าย
ห้ามแล่นเรือ
ไล่ตาม
4
น็อต
7
น็อต
ปลาวาฬ
whale
400 m.
150 m.
50m.
ห้ามแล่นเรือ
ขวางเส้นทางว่าย
ห้ามแล่นเรือ
ไล่ตาม
4
น็อต
7
น็อต
ปลาโลมา
dolphin
ข้อควรปฏิบัติในการชมโลมาและปลาวาฬ
Guidelines for whale watching
จำกัดความเร็วเรือ
Speed Limit
พื้นที่สีเขียว
ลดความเร็วเรือ
ไม่เกิน 7 น็อต
7
น็อต
พื้นที่สีเหลือง
จำกัดจำนวนเรือ
ไม่เกิน 3 ลำ
และลดความเร็วเรือ
ไม่เกิน 4 น็อต
x3
4
น็อต
พื้นที่สีแดง
ห้ามแล่นเรือเข้า
ทางด้านหัวหรือหาง
และในระยะที่กำหนด
ข้อมูล ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน

ท่องทะเลไทย ชมโลมาและปลาวาฬ

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Office of Marine and Coastal Resources Conservation Bureau
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Department of Marine and Coastal Resources
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Ministry of Natural Resources and Environment

อ่าวขนอม จ.นครศรีธรรมราช

กิจกรรม : ชมโลมาหลังโหนก เวทีพุ่มพวงลานหินและทิวทัศน์เขาพับผ้า พร้อมสักการะหลวงพ่อทวดที่เกาะนุ้ย (บ่อน้ำจืดกลางทะเล)

ช่วงเวลา : ปลายเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนสิงหาคม

ติดต่อสอบถาม : ท่าเทียบเรืออ่าวแขวงเภา และชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านแหลมปะทับ โทร. 08 0530 1765, 08 9473 1114

Khanom Bay, Nakhon Si Thammarat province

Activity : *Indo-Pacific humpback dolphin or pink dolphin watching*

Period : *Late February – August*

Information : *Khwaeng Phao Bay Jetty and Ban Laem Patap Ecotourism Club, tel. 08 0530 1765, 08 9473 1114*

โลมาหลังโหนก โลมาเผือก หรือโลมาสีชมพู ที่อ่าวขนอม บางตัวชอบเข้ามาขอปลากินจากเรืออวนลอย

Some Indo-Pacific humpback dolphins and pink dolphins at Khanom Bay
tend to feed on part of the catch of floating-seine fishing boats

บ้านตะเสะ-เกาะสุกร

จ.ตรัง

กิจกรรม : ชมโลมาหลังโหนก กิจกรรมพายเรือ และที่พัก Home stay บนเกาะ

ช่วงเวลา : เดือนพฤศจิกายน - เดือนเมษายน

ติดต่อสอบถาม : เช่าเรือติดต่อคุณปราโมทย์ เจริญฤทธิ์ โทร 08 9729 9907

Ban Ta-se and Sukon Island, Trang province

Activity : *Indo-Pacific humpback dolphin watching*

Period : *November – April*

Information : *Hire boats at Khun Pramote Charoenrith, tel. 08 9729 9907*

โลมาอิรวดี เกาะสาหร่าย จ.สตูล และโลมาหลังโหนก บริเวณบ้านตะเสะ จ.ตรัง – เกาะสาหร่าย จ.สตูล

Irrawaddy dolphins at Sarai Island, Satun provice and Indo-Pacific humpback dolphins around Ban Ta-se, Trang province, and Sarai Island

เกาะสาหร่าย

จ.สตูล

กิจกรรม : ชมโลมาหลังโหนก โลมาอิรวดี และโลมาหัวบาตรหลังเรียบ หรือตกปลาตามกองหิน

ช่วงเวลา : เดือนพฤศจิกายน - เดือนเมษายน

ติดต่อสอบถาม : คุณไพบูลย์ หลีจ้วน โทร 08 9292 9997

Sarai Island, Satun provinc

Activity : *Dolphin watching and angling among rock formations*

Period : *November – April*

Information : *Khun Paiboon Leechuan, tel. 08 9292 9997*

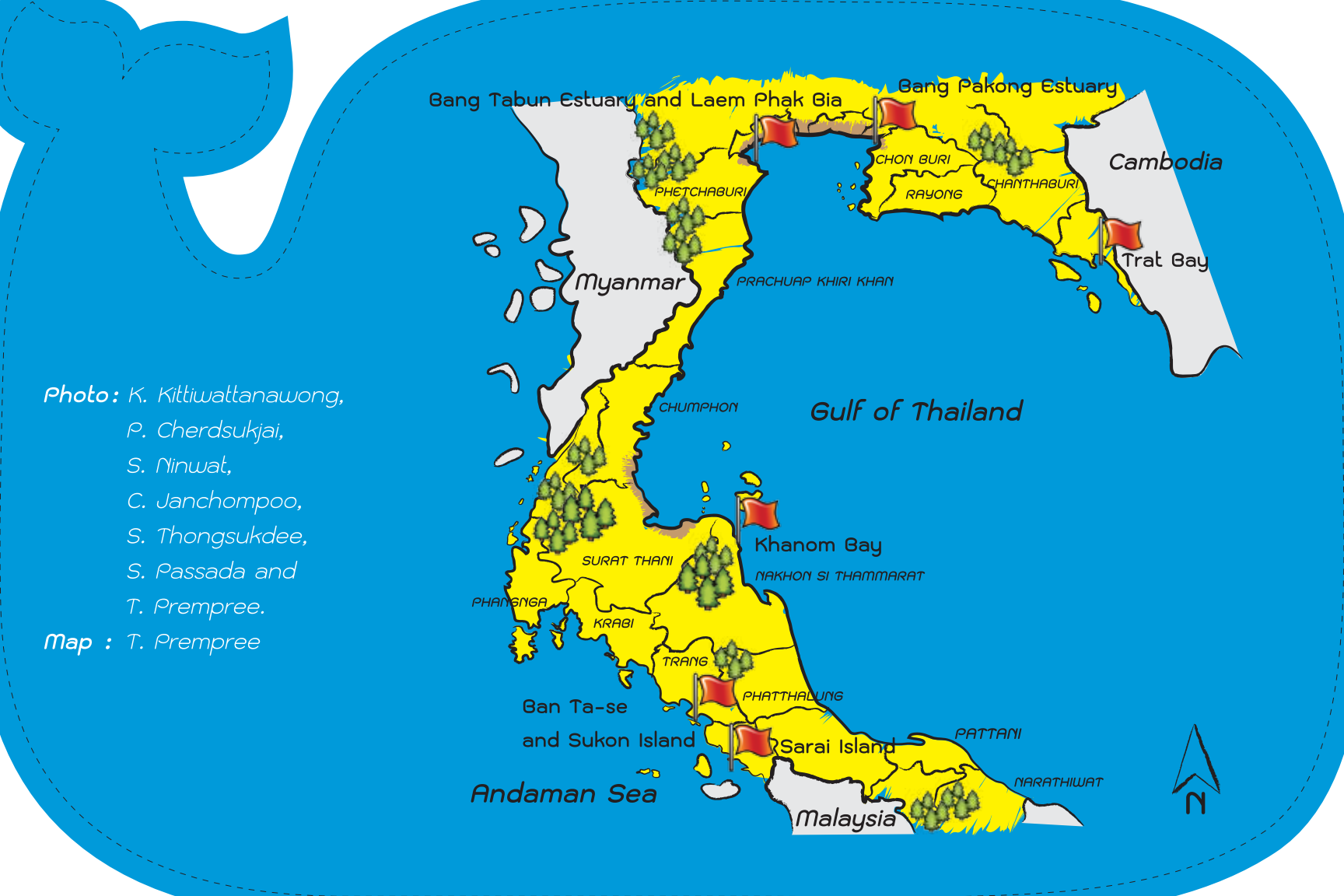

Photo : K. Kittiwattanawong,
P. Cherdsukjai,
S. Ninwat,
C. Janchompoo,
S. Thongsukdee,
S. Passada and
T. Prempree.

Map : T. Prempree

อ่าวตราด
จ.ตราด

กิจกรรม : ชมโลมาอิรวดี และโลมาหลังโหนก

ช่วงเวลา : ปลายเดือนตุลาคม – เดือนพฤษภาคม

ติดต่อสอบถาม : เช่าเรือ ที่ อบต. แหลมกลัด โทร 0 3958 4233

Trat Bay, Trat province

Activity : *Irrawaddy dolphin watching and Indo-Pacific humpback dolphin watching*

Period : *Late October – May*

Information : *Hire boats at Aw Baw Taw Laem Klat, tel. 0 3958 4233*

ปากแม่น้ำบางปะกง
จ.ฉะเชิงเทรา

กิจกรรม : ชมโลมาอิรวดี และการทำประมงพื้นบ้าน

ช่วงเวลา : ปลายเดือนตุลาคม - เดือนมกราคม

ติดต่อสอบถาม : กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลตำบลท่าข้าม อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา โทร 0 3857 3411-2 ต่อ 121 หรือติดต่อเรือนำเที่ยว ที่คุณสุทิน เก๊อะเจริญ ประมงพื้นบ้าน (หัวแหลม) โทร 08 1488 8618

Bang Pakong Estuary, Chachoengsao province

Activity : *Irrawaddy dolphin watching and artisanal fishing observation*

Period : *Late October – January*

Information : *Technical and Planning Division, Tambon Tha Kham Municipality Office, Amphoe Bang Pakong, Chachoengsao, tel. 0 3857 3411-2 ext. 121, or Khun Suthin Koe-charoen, artisanal fisherman, tel. 08 1488 8618*

ปากแม่น้ำบางตะบูน
จ.เพชรบุรี

กิจกรรม : ดูนก ตกปลา ชมโลมาอิรวดี โลมาหัวบาตรหลังเรียบ และปลาวาฬบรูด้า

ช่วงเวลา : ตลอดทั้งปี

ติดต่อสอบถาม : คุณจำรูญ พงศ์พิทักษ์ โทร 0 3258 1233

Bang Tabun Estuary, Phetchaburi province

Activity : *Watching of birds, fish, dolphins, and Bryde's whales*

Period : *Year-round*

Information : *Khun Chamroon Phongpithak, tel. 0 3258 1233*

แหลมผักเบี้ย

อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

กิจกรรม : ตกปลา ชมโลมาอิรวดี โลมาหัวบาตรหลังเรียบ และปลาวาฬบรูด้า

ช่วงเวลา : ตลอดทั้งปี

ติดต่อสอบถาม : องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย โทร 0 3244 1209 /

คุณเสรี มานิช ประธานกลุ่มดูนกแหลมผักเบี้ย โทร 08 0223 5253 /

คุณไพฑูรย์ รื่นรวย ประธานคานเรือแหลมผักเบี้ย โทร 08 3775 2242 /

คุณเอกชัย ศรีนวล เจ้าของเรือนำเที่ยว โทร 08 9456 6810

Laem Phak Bia, Amphoe Ban Laem, Phetchaburi province

Activity : *Angling, dolphin and Bryde's whale watching*

Period : *Year-round*

Information : *Aw Baw Taw Laem Phak Bia, tel. 03244 1209; Khun Seri Manit, tel. 08 0223 5253; Khun Phaithoon Ruenruai, tel. 08 3775 2242; Khun Ekachai Sinuan, tel. 08 9456 6810*

ปลาวาฬบรูด้า ที่พบบริเวณอ่าวไทยตอนบน

Bryde's whales found in the Upper Gulf of Thailand

ท่องเที่ยวชมโลมา และปลาวาฬในเมืองไทย

Dolphin & whale watching in Thai Seas

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Office of Marine and Coastal Resources Conservation

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Department of Marine and Coastal Resources

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Ministry of Natural Resources and Environment

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Office of Marine and Coastal Resources Conservation Bureau
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Department of Marine and Coastal Resources
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Ministry of Natural Resources and Environment

Photo: K. Kittiwattanawong, P. Cherdsukjai, S. Ninwat, C. Janchompoo,
S. Thongsukdee, S. Passada and T. Prempree.
Map : T. Prempree

ท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬในเมืองไทย
Dolphin & whale watching in Thai Seas

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Office of Marine and Coastal Resources Conservation

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง Department of Marine and Coastal Resources

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Ministry of Natural Resources and Environment

ท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬในเมืองไทย
Dolphin & whale watching in Thai Seas

ผลิตโดย : สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
Producer : Office of Marine and Coastal Resources Conservation

ผู้เขียน : กาญจนา อดุลยานุโกศล โสภณ ทองดี ไพรัตน์ สุทธิพล
สุรศักดิ์ ทองสุกดี สุระชัย ภาสดา และธีรวัตร เปรมปรี
Authors : Kanjana Adulyanukosol, Sophon Thongdee, Phairath Sudthiphon, Surasak Thongsukdee, Surachai Passada and Theerawat Prempree

รูป : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน
Photos : Marine and Coastal Resources Research and Development Center, the Upper Gulf of Thailand

จำนวน : 1,000 เล่ม
Copies : 1,000 Pcs.

โรงพิมพ์ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
Publisher : Printing of Agricultural Cooperatives of Thailand

เจ้าของลิขสิทธิ์ : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
Copyright : Department of Marine and Coastal Resources

คำนำ

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ ป่าชายเลน ปะการัง หญ้าทะเล รวมทั้งสัตว์ทะเลหายากที่ใกล้สูญพันธุ์ เพื่อให้เกิดสมดุลยั่งยืนของทะเลไทย และเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

ประเทศไทยมีรายงานการพบโลมาและปลาวาฬทั้งหมดจำนวน 26 ชนิด ชนิดที่พบเห็นบ่อยเป็นชนิดที่อาศัยหากินอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล เช่น โลมาอิรวดี โลมาหลังโหนก โลมาปากขวด และปลาวาฬบรูด้า ทั้งนี้ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬไปแล้วในบางพื้นที่ ดังนั้นกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงได้พิจารณาจัดพิมพ์ "หนังสือคู่มือชมโลมาในน่านน้ำไทย" ขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเดินทางและติดต่อสอบถาม และให้นักท่องเที่ยวรวมถึงผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามข้อแนะนำในการชมโลมาและปลาวาฬอย่างถูกวิธี เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนหรือทำอันตรายแก่สัตว์ทะเลดังกล่าว หวังว่าท่านผู้อ่านจะได้รับประโยชน์และปฏิบัติตามข้อแนะนำในหนังสือคู่มือฉบับนี้ เพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรโลมาและปลาวาฬของไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

(นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์)
อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
กันยายน 2555

FOREWORD

The Department of Marine and Coastal Resources (DMCR) conserves, rehabilitates, and manages marine and coastal resources, namely mangrove forests, coral, sea grass, and endangered marine animals to strike a sustainable balance in the Thai seas and enhance social and economic security of the country.

A total of 26 species of dolphins and whales have been reported in Thailand, with the most commonly sighted ones being those that forage near coasts: Irrawaddy dolphins, Indo-Pacific humpback dolphins, bottlenose dolphins, and Bryde's whales. Observation trips for dolphins and whales have been promoted in some areas. To further promote such trips, the department is sponsoring this publication as a dolphin watching manual in the Thai seas to provide detailed information about these trips and inform tourists and trip operators about proper practices for the observation to keep these animals away from disturbances and injuries. We hope that readers will benefit from this publication and follow our recommendations to help us fulfill the purposes of conserving and managing Thailand's dolphin and whale resource management in a sustainable way.

(Mr. Boonchob Sathamanuswong)
Director General, Department of Marine
and Coastal Resources
September 2012

สารบัญ Contents

โลมาและปลาวาฬในประเทศไทย 1
(Dolphins and whales in Thai seas)

แผนที่แหล่งท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬ 4
(Map for dolphin and whale watching)

แหล่งท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬ 5
(Viewing dolphins and whales in Thailand)

การเตรียมตัวและอุปกรณ์ในการชมโลมาและปลาวาฬทางเรือ 11
(Preparation for dolphin and whale watching by boat)

ข้อควรปฏิบัติในการชมโลมาและปลาวาฬ 12
(Guidelines for dolphin and whale watching)

การเดินทาง (How to get there) 21

โลมาและปลาวาฬในประเทศไทย
(Dolphins and whales in Thai Seas)

ทั่วโลกมีโลมาและปลาวาฬแพร่กระจายมากกว่า 80 ชนิด และในประเทศไทยพบทั้งหมด 26 ชนิด ในฝั่งทะเลอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน ชนิดที่พบบ่อยๆ เป็นชนิดที่อาศัยหากินอยู่ใกล้ชายฝั่ง หรือเกาะ เช่น โลมาอิรวดี โลมาหลังโหนก โลมาหัวบาตรหลังเรียบ โลมาปากขวด และปลาวาฬบรูด้า เป็นต้น ส่วนชนิดอื่นๆ เป็นชนิดที่อาศัยหากินนอกชายฝั่งหรือในมหาสมุทร จะเข้ามาใกล้ชายฝั่งในกรณีตามอาหารเข้ามาใกล้ชายฝั่งบ้าง พลัดหลง หรือเจ็บป่วย

Dolphins and whales are distributed throughout the world, numbering over 80 different species. In Thai seas, 26 species have been found in the Gulf of Thailand and the Andaman Sea. Common species forage near shores or islands, including the Irrawaddy dolphin, the Indo-Pacific humpback dolphin, the Indo-Pacific bottlenose dolphin and the Bryde's whale. Other offshore or oceanic species approach shores when following preys, going astray or falling sick.

การชมโลมาและปลาวาฬ (Dolphin and whale watching)

การส่งเสริมการท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬในประเทศไทย เช่น โลมาอิรวดีที่ปากแม่น้ำบางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา โลมาอิรวดีที่อ่าวตราด จ.ตราด โลมาหลังโหนกหรือโลมาเผือกที่อ่าวขนอม จ.นครศรีธรรมราช โลมาหลังโหนกหรือโลมาเผือกที่บ้านตะเสะ จ.ตรัง และปลาวาฬบรูด้าบริเวณอ่าวไทยตอนบน นอกชายฝั่งของ จ.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี

In Thailand, dolphin and whale watching is being promoted. Irrawaddy dolphin watching is well-known on Bang Pakong Estuary in Chachoengsao province and at Trat Bay in Trat province. Indo-Pacific humpback dolphin watching occurs at Khanom Bay in Nakhon Si Thammarat province and at Ban Ta-se in Trang province. Bryde's whale watching is popular in the upper Gulf, off the coasts of Samut Sakhon, Samut Songkhram and Phetchaburi provinces.

การชมโลมาและปลาวาฬโดยทางเรือนั้น หากไม่ปฏิบัติตามคู่มือการชม และจำกัดจำนวนเรือแล้วนั้น ย่อมจะรบกวนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของโลมาและปลาวาฬแน่นอน เช่น รบกวนการกินอาหาร การเลี้ยงดูลูก หรือการผสมพันธุ์ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสัตว์เหล่านี้ ทำให้บาดเจ็บ หรืออาจเป็นสาเหตุทำให้สัตว์เกิดการเจ็บป่วยเรื้อรัง เช่น ผลกระทบจากเรื่องเสียงใต้น้ำ (Underwater sound) การเฉี่ยวชนจากเรือ (Vessel strike) เป็นต้น

Dolphin and whale watching by boat can definitely disturb their lifestyles if guidelines are violated and the number of boats is excessive. Feeding, parental care and breeding behavior could be disrupted, and the animals could be harmed and injured. Some perceived threats, including underwater sounds and vessel strikes, might cause chronic sicknesses.

โลมาอิรวดีที่ปากแม่น้ำบางตะบูน จ.เพชรบุรี

An Irrawaddy dolphin on Bang Tabun Estuary, Phechaburi province

แผนที่แหล่งท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬ

(Map for dolphin and whale watching)

แหล่งท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬในประเทศไทย
Viewing dolphins and whales in Thailand

โลมาและปลาวาฬชนิดที่พบเห็นได้บ่อย รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชมโลมาและปลาวาฬ ได้แก่

The commonly seen dolphins and whales and their potential watching sites are listed below:

1. โลมาอิรวดี (Irrawaddy dolphin: *Orcaella brevirostris*) แหล่งที่มีโลมาอิรวดีแพร่กระจายอยู่ ได้แก่ อ่าวตราด จ.ตราด ไปจรดชายแดนกัมพูชา กลุ่มประชากรทั้งหมดไม่น้อยกว่า 100 ตัว แต่อยู่กระจายเป็นฝูง ฝูงละ 5-20 ตัว

Distribution includes Trat Bay from Trat province to the Cambodian border, a population of no less than 100 but distributed in groups of 5-20.

ฝูงโลมาอิรวดีที่อ่าวตราด จ.ตราด
Irrawaddy dolphins in Trat Bay, Trat province

ปากแม่น้ำบางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา ออกไปจนถึงอ่างศิลา จ.ชลบุรี มีประชากรอย่างน้อย 30 ตัว

Bang Pakong Estuary in Chachoengsao province towards Ang Sila in Chon Buri province, a population of at least 30.

โลมาอิรวดีที่บางปะกง หากินบริเวณหลักเลี้ยงหอยแมลงภู่

Irrawaddy dolphins on Bang Pakong estuary foraging near mussel farm

ปากแม่น้ำท่าจีน อ.เมือง จ.สมุทรสาคร มีประชากรอย่างน้อย 30 ตัว

Tha Chin Estuary, Mueang district, Samut Sakhon province, a population of at least 30.

ปากแม่น้ำบางตะบูน อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี มีประชากรอย่างน้อย 30 ตัว Bang Tabun Estuary, Ban Laem district, Phetchaburi province, a population of at least 30.

เกาะสาหร่าย อ.เมือง จ.สตูล มีประชากรประมาณ 20 ตัว และยังสามารถพบโลมาหลังโหนกและโลมาหัวบาตรหลังเรียบได้อีกด้วย Sarai Island, Mueang district, Satun province, a population of around 20. Additional Indo-Pacific humpback dolphins and finless porpoises may be found.

โลมาอิรวดี เกาะสาหร่าย จ.สตูล

Irrawaddy dolphins, Sarai Island, Satun province

2. โลมาหลังโหนก หรือโลมาเผือก (Indo-Pacific humpback dolphin : *Sousa chinensis*) กลุ่มประชากรฝูงใหญ่ พบที่

อ่าวขนอม จ.นครศรีธรรมราช มีประชากรประมาณ 55 ตัว A sizeable population can be found at Khanom Bay in Nakhon Si Thammarat province, a population of about 55.

บ้านตะเสะ อ.กันตัง จ.ตรัง มีประชากรประมาณ 50 ตัว Ban Ta-se, Kantang district, Trang province, a population of around 50.

โลมาหนังโหนก นอกชายฝั่งบ้านตะเสะ จ.ตรัง

Indo-Pacific humpback dolphins at Ta-se, Trang province

3. ปลาวาฬบรูด้า (Bryde's whale : *Balaenoptera edeni*) บริเวณอ่าวไทยตอนบน พบบริเวณนอกชายฝั่งของ จ.ชลบุรี สมุทรปราการ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี (นอกจากนี้ยังพบเป็นครั้งคราว บริเวณเกาะราชา จ.ภูเก็ต เกาะสุรินทร์ จ.พังงา) ปลาวาฬบรูด้าเป็นสัตว์ประจำถิ่นที่พบได้ในอ่าวไทย ซึ่งอาจมีบางตัวที่มีการอพยพเคลื่อนย้ายตามแหล่งอาหาร

Bryde's whales (*Balaenoptera edeni*) : Found in the upper Gulf, off the coasts of Chon Buri, Samut Prakan, Bangkok (Bang Khun Thian district), Samut Sakhon, Samut Songkhram and Phetchaburi provinces. They are also occasionally found around Racha Island in Phuket province and Surin Island in Phang-nga province. Bryde's whales are a resident species of the Gulf, but some might migrate in pursuit of food sources.

แม่วันสุข กับเจ้าสุขใจ บริเวณอ่าวไทยตอนบน
Cow-calf pair found in the Upper Gulf of Thailand

การเตรียมตัวและอุปกรณ์ในการชมโลมาและปลาวาฬทางเรือ
Preparation for dolphin and whale watching by boat

นักท่องเที่ยวหรือผู้สนใจชมโลมาและปลาวาฬทางเรือ ควรเตรียมตัวพร้อมอุปกรณ์เบื้องต้นดังนี้

Tourists or those interested in dolphin and whale watching by boat should prepare themselves in the following ways and bring the following basic gear:

1. ศึกษาคู่มือการชมโลมาและปลาวาฬ และปฏิบัติตาม (Study dolphin and whale watching guidelines and strictly follow the instructions)
2. ศึกษาชนิดของโลมาหรือปลาวาฬที่คาดว่าจะพบเห็น และจดจำลักษณะเด่น เช่น ครีบหลัง ลักษณะส่วนหัว สีลำตัว เป็นต้น (Study the expected types of dolphins and whales and remember their distinct characteristics, including the dorsal fin, head, color and trunk)
3. แว่นตากันแดด (Sunglasses)
4. หมวก (Hat)
5. เสื้อแขนยาว และเสื้อกันฝน (Long-sleeve shirt and rain gear)
6. ครีมกันแดด (Sunscreen lotion)
7. อาหาร น้ำ และของว่าง (Food, drink and snacks)
8. กล้องถ่ายรูป (Camera)
9. กล้องส่องทางไกล (Binoculars)
10. ยาแก้เมาเรือ (Sea sickness pills)

ข้อควรปฏิบัติในการชมโลมาและปลาวาฬ
Guidelines for dolphin and whale watching

โปรดให้ความระมัดระวังอย่างมากในการเข้าใกล้บริเวณที่คาดว่าจะมีโลมาและปลาวาฬอยู่ และปฏิบัติตามข้อแนะนำการชมโลมาและปลาวาฬ Pay special attention when approaching areas where dolphins and whales are commonly found. Also, strictly follow these watching guidelines:

1. ความเร็วเรือ : ลดความเร็วเรือให้ต่ำกว่า 7 น็อต (Knot) ในรัศมี 400 เมตรจากโลมาและปลาวาฬ และหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนความเร็วของเรือแบบกระทันหัน ชะลอความเร็วเครื่องยนต์เมื่ออยู่ใกล้ๆ โลมาและปลาวาฬ และใช้ความเร็วเรือไม่เกิน 4 น็อตในรัศมี 100-300 เมตรจากปลาวาฬ และในรัศมี 50-150 เมตรจากโลมา Boat speed : Slow down to below seven knots at a radius of 400 m from dolphins and whales. Avoid changing boat speeds abruptly. Slow down when approaching dolphins and whales. Limit the speed to less than four knots at a radius of 100-300 m from whales and 50-150 m from dolphins.

2. จำนวนเรือ : ไม่ควรเกิน 3 ลำ ที่เข้าใกล้ปลาวาฬในรัศมีระหว่าง 100-300 เมตร หรือเข้าใกล้โลมาในรัศมี 50-150 เมตร Number of boats: Have up to three boats at a radius of 100-300 m from whales and 50-150 m from dolphins.

เรือประมงที่ใช้เป็นเรือท่องเที่ยวชมปลาวาฬบรูด้าบริเวณชายฝั่งทะเล จ.เพชรบุรี ซึ่งมีจำนวนมากเกินไปโดยเฉพาะในวันหยุดราชการ (ตุลาคม 2553)

Fishing boats modified for Bryde's whale watching around the coasts of Phetchaburi province; too many boats are normally seen especially during national holidays (October 2010)

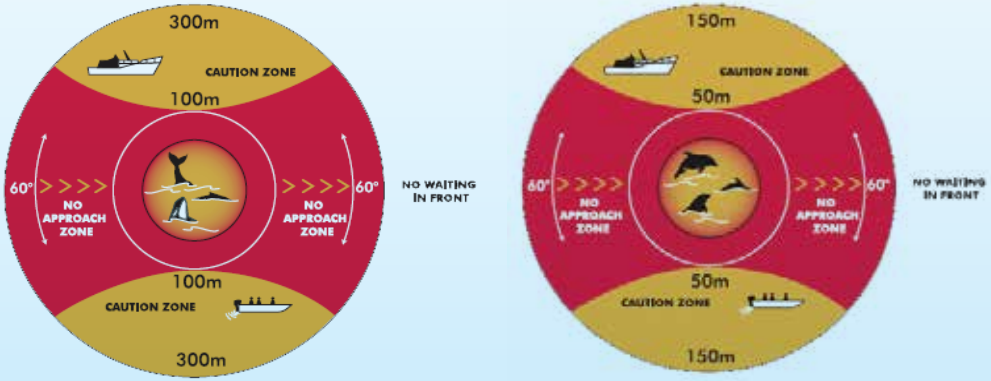

ขณะชมโลมา หากโลมาว่ายเข้ามาใกล้เรือ ควรชะลอความเร็วหรือ
ดับเครื่องยนต์ลอยลำ เพื่อสังเกตพฤติกรรม

If dolphins swim towards a boat during an observation, the boat must be slowed down or engine turned off to observe their behavior

3. ทิศทาง : การเข้าใกล้โลมาและปลาวาฬให้เข้าทางด้านข้างเท่านั้น ไม่เข้าทางด้านหัวหรือหาง Direction: Move only towards the sides of dolphins and whales, and never towards their heads or tails.

4. ระยะห่าง : กรณีปลาวาฬมีลูก ควรให้เรืออยู่ห่างในรัศมี 300 เมตรจากปลาวาฬ ควรนำเรือเข้าดูจากทางด้านข้างของปลาวาฬ Distance: If a calf is present, the boat should be no more than 300 m from the cow and the calf, and watch only from their sides.

หลักการโดยทั่วไปในการดูปลาวาฬและโลมา

General guidelines for whale and dolphin watching

(from the Australian National Guidelines for Whale and Dolphin Watching, 2005)

5. ระยะห่าง : กรณีปลาวาฬขนาดใหญ่ เข้าใกล้ได้ไม่เกิน 100 เมตร ควรนำเรือดูจากทางด้านข้างของปลาวาฬ หากปลาวาฬว่ายเข้าใกล้เรือ ควรดับเครื่องยนต์ หรือไม่เปลี่ยนทิศทางและความเร็วเรืออย่างกระทันหัน เพราะอาจจะเป็นอันตรายกับปลาวาฬ หากต้องการเคลื่อนเรือต้องให้ปลาวาฬห่างจากเรืออย่างน้อย 100 เมตร หากเป็นโลมาให้มีระยะห่างในรัศมี 150 เมตร และเข้าใกล้ได้ไม่เกิน 50 เมตร

Distance: For a sizeable whale, the boat should get no closer than 100 m and watch only from the side. If the whale approaches the boat, turn the engine off. To avoid harming it, do not change the boat direction or speed abruptly. The boat must stay at least 100 m from the whale before resuming the journey. For dolphins, keep the boat about 150 m from the animals and get no closer than 50 m.

6. ระยะห่าง : หากปลาวาฬว่ายน้ำอย่างรวดเร็วออกจากตำแหน่งที่สังเกต ไม่ควรเร่งเครื่องยนต์เพื่อติดตามในทันที เพราะจะทำให้ปลาวาฬตื่นตกใจ

Distance: If a whale speeds off the observation point, do not accelerate the boat immediately and avoid frightening them.

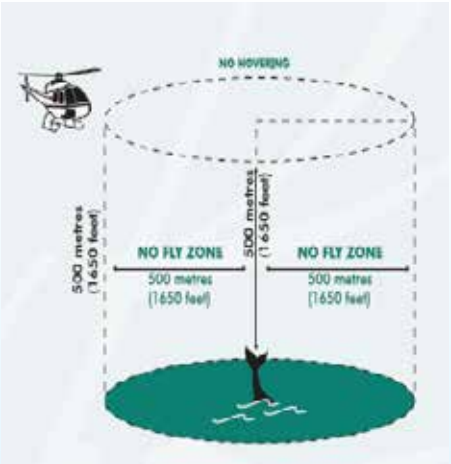
7. ระยะห่าง : การดูปลาวาฬจากเครื่องบิน (Aerial observation) ควรอยู่ในระยะความสูงระหว่าง 300-500 เมตรจากผิวน้ำ หากเป็นเฮลิคอปเตอร์ควรบินอยู่สูงที่ระดับความสูงจากน้ำทะเล 500 เมตร และห่างจากปลาวาฬ 500 เมตร หากเป็นเครื่องบินควรบินสูงประมาณ 300 เมตร และอยู่ห่างจากปลาวาฬ 300 เมตร

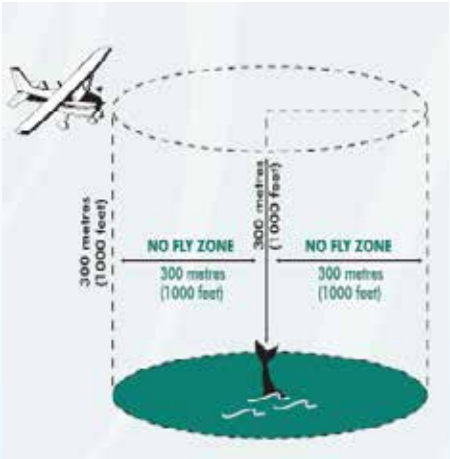
Distance: Aerial observation should be from at least 300-500 m above the water. For helicopters, the distance should be 500 m and the radial distance should be at least 500 m from whales because helicopter engines make a loud noise and cause strong air currents that splash the water if they fly at a low elevation. A plane, meanwhile, should be 300 m above the water with a radial distance of at least 300 m from whales.

ภาพที่เรือท่องเที่ยวเข้าใกล้ปลาวาฬบรูด้ามากเกินไป และอยู่ในระยะที่อาจเป็นอันตรายกับปลาวาฬ พบที่นอกชายฝั่งบางตะบูน จ.เพชรบุรี

An observation boat off the coast of Bang Tabun in Phetchaburi province came too close to Bryde's whales, potentially harming

หลักการการดูโลมาและปลาวาฬจากเฮลิคอปเตอร์และจากเครื่องบิน

Guidelines for whale and dolphin watching from helicopters and planes, (from the Australian National Guidelines for Whale and Dolphin Watching, 2005)

8. ระยะห่าง : การพายเรือแคนู (sea kayak) ควรอยู่ห่างปลาวาฬในรัศมี 30 เมตร

Distance : Watching from sea kayaks should be done at a minimum of 30 m.

9. ระยะห่าง : เนื่องจากปลาวาฬสื่อสารกันด้วยคลื่นเสียงในการหาอาหารและเดินทาง ดังนั้น เสียงรบกวนต่างๆ ทั้งจากเหนือน้ำและใต้น้ำจะส่งผลรบกวนปลาวาฬ จึงไม่ควรกระทำการใดๆ ให้เกิดเสียงดังมาก เช่น การเร่งเครื่องยนต์เรือ การใช้เครื่องยนต์ขนาดใหญ่ และการส่งเสียงดังของนักท่องเที่ยว

Noise: Since whales communicate through sounds to forage for food and travel, noise from the air and under the water can disturb them. Loud noise-generating activities should be controlled, including engine acceleration, use of large engines and loud noises made by tourists.

10. ไม่ให้อาหาร : ไม่ควรให้อาหารแก่โลมาหรือปลาวาฬในธรรมชาติ

Do not feed wild dolphins and whales.

ไม่ควรให้อาหารโลมาในธรรมชาติในขณะชมโลมา

Do not feed wild dolphins

11. ไม่ควรว่ายน้ำ หรือดำน้ำเล่นกับโลมาหรือปลาวาฬ : การว่ายน้ำด้วยหน้ากากและท่อหายใจ หรือดำน้ำเล่นกับโลมาหรือปลาวาฬ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อคนหรือสัตว์ อาจทำให้บาดเจ็บหรือถึงขั้นเสียชีวิต รวมทั้งการติดเชื้อโรคที่ติดต่อจากคนสู่สัตว์ หรือจากสัตว์สู่คน

Do not swim or dive with dolphins and whales: Snorkeling or scuba diving with dolphins and whales could harm or kill human beings or these animals. Additionally, diseases might be transferred in either direction.

การเดินทาง (How to get there)

1 อ่าวตราด จ.ตราด

กิจกรรม : ชมโลมาอิรวดี และโลมาหลังโหนก

ช่วงเวลา : ปลายเดือนตุลาคม - พฤษภาคม

ติดต่อสอบถาม : เช่าเรือ ที่ อบต.แหลมกลัด โทร 0 3958 4233

การเดินทาง : ใช้ทางหลวงหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) ไป จ.ตราด ก่อนเข้าตัวเมืองตราด จะพบโรงพยาบาลกรุงเทพตราดทางขวามือ ให้เลี้ยวซ้ายไปตามถนนสาย 318 (ปัจจุบันคือ ทางหลวงหมายเลข 3) ขับไปประมาณ 27 กม. จะพบแยกขวามือ เลี้ยวขวาไปตามถนน 3025 ประมาณ 4 กม. ให้เลี้ยวขวาไปตามถนนหมายเลข 3292 เป็นระยะทาง 1.4 กม. เลี้ยวซ้ายไปตามทางจะพบท่าเรือ

Wang Krachae
Highway 3
Bangkok Hospital, Trat
19 km
Route 318 (Highway 3)
Chamrak
8 km
Mueang Trat
Laem Klat Jetty
Destination
Route 3292
1.4 km
4 km
Route 3025

1 Trat Bay, Trat province

Activities : Irrawaddy dolphin watching and Indo-Pacific humpback dolphin watching

Period : Late October – May

Information : Hire boats at Aw Baw Taw Laem Klat, tel. 0 3958 4233

How to get there : Take Highway 3 (Sukhumvit) toward Trat province. At the intersection leading to Trat town, Bangkok Trat Hospital lies to your right. Take a left turn onto Route 318 (Highway 3 today). Keep going for 27 km. To your right you'll find a turn onto Route 3025. Keep going for 4 km and then turn right onto Route 3292 for 1.4 km. To your left is a jetty.

โลมาหลังโหนก หรือโลมาสีชมพูที่อ่าวตราด
Indo-Pacific humpback dolphin at Trat Bay

2 ปากแม่น้ำบางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา

กิจกรรม : ชมโลมาอิรวดี และโลมาหลังโหนก

ช่วงเวลา : ปลายเดือนตุลาคม - พฤษภาคม

ติดต่อสอบถาม : เช่าเรือ ที่ อบต.แหลมกลัด โทร 0 3958 4233

การเดินทาง : จากทางหลวงหมายเลข 7 กรุงเทพ-ชลบุรี (Motorway) ออกไปตามเส้นทาง 314 มุ่งหน้าไปยัง อ.บางปะกง จ.สมุทรปราการ จากนั้น เลี้ยวซ้าย ไปยังเส้นทางหมายเลข 3 บางนา-ตราด เบี่ยงขวาเข้าสู่เส้นทางหลัก มุ่งหน้าไปยัง จ.ชลบุรี ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง ขับผ่านโรงไฟฟ้าบางปะกง ให้กลับรถ แล้วชิดซ้ายเพื่อเบี่ยงซ้าย ออกทางคู่ขนาน ก่อนข้ามแม่น้ำบางปะกง เลี้ยวซ้าย เข้าเทศบาลตำบลท่าข้าม จากนั้นตรงไป เมื่อพบวงเวียน (มีรูปปั้นปลาโลมา) ให้เลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนเทศบาลท่าข้าม 2 มุ่งหน้ามุ่งหน้าไปจนสุดทางที่ท่าเรือหมู่ 1 ต.ท่าข้าม

หรือ จากถนนสายบางนา-ตราด มุ่งหน้าสู่ จ.ชลบุรี (วิ่งเส้นล่างทางด่วนบางนา-ชลบุรี) ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง ขับผ่านโรงไฟฟ้าบางปะกง ให้กลับรถ แล้วชิดซ้าย เพื่อเบี่ยงซ้ายก่อนข้ามแม่น้ำบางปะกง เลี้ยงซ้ายเข้าเทศบาลตำบลท่าข้าม เมื่อพบวงเวียน (มีรูปปั้นปลาโลมา) ให้เลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนเทศบาลท่าข้าม 2 มุ่งหน้าไปจนสุดทางที่ท่าเรือหมู่ 1 ต.ท่าข้าม

Bang Pakong
Highway 3
Bang Pakong Hospital
ptt
Gas station
Bang Pakong River
Thetsaban Tha Kham 2 Road
Destination
jetty at Mu 1, Tha Kham
Highway 3 (Sukhumvit)
jetty at Mu 8,
Tha Kham
Bang Pakong
Power Plant

2 Bang Pakong Estuary, Chachoengsao province

Activities : Irrawaddy dolphin watching and artisanal fishing observation

Period : Late October – January

Information : Technical and Planning Division, Tambon Tha Kham Municipality Office, Amphoe Bang Pakong, Chachoengsao, tel. 0 3857 3411-2 ext. 121, or Khun Suthin Koe-charoen, artisanal fisherman, tel. 08 1488 8618

How to get there :

▸ Take Highway 7 (Bangkok-Chon Buri Motorway) and follow Route 314 toward Amphoe Bang Pakong, Samut Prakan province. Take a left turn onto Highway 3 and then turn right onto the main highway toward Chon Buri. You'll soon cross Bang Pakong Bridge. After passing Bang Pakong Power Plant, take a U-turn. On the left lane, get off onto the frontage road (service road). Approaching the Bang Pakong River, turn left onto Thetsaban Tha Kham Road and keep going. At the dolphin statue circle, turn right into Thetsaban Tha Kham 2 Road, heading toward the jetty at Mu 1, Tambon Tha Kham.

▸ Alternatively, take the Bang Na-Trat Highway, heading toward Chon Buri province, using the regular highway (as opposed to the elevated tollway). You'll soon cross Bang Pakong Bridge, after which follow the same route as described above to the jetty.

โลมาอิรวดี กระโดดขึ้นเหนือน้ำ ที่ปากแม่น้ำบางปะกง

Irrawaddy dolphin jumping at Bang Pakong estuary

3 ปากแม่น้ำบางตะบูน จ.เพชรบุรี

กิจกรรม : ดูนก ตกปลา ชมโลมาอิรวดี โลมาหัวบาตรหลังเรียบ และปลาวาฬบรูด้า

ช่วงเวลา : ตลอดทั้งปี

ติดต่อสอบถาม : คุณจำรูญ พงศ์พิทักษ์ โทร 0 3258 1233

การเดินทาง : จากกรุงเทพฯ ไปตามถนนพระราม 2 ผ่าน จ.สมุทรสาคร และจ.สมุทรสงคราม ข้ามสะพานพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (สะพานข้ามแม่น้ำแม่กลอง จ.สมุทรสงคราม) ไปประมาณ 5.7 กม. ให้เลี้ยวซ้ายตรงปั๊ม ปตท. ทางเข้าคลองโคน จะมีป้ายบอกทางลัดไปชะอำ ตรงเข้าไปตามทางจนกระทั่งผ่านสถานีตำรวจภูธรยี่สาร ให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางจนกระทั่งถึงสะพานข้ามแม่น้ำบางตะบูน ให้เบี่ยงซ้ายลงสู่จุดกลับรถใต้สะพาน จะพบท่าลงเรือ

3 Bang Tabun Estuary, Phetchaburi province

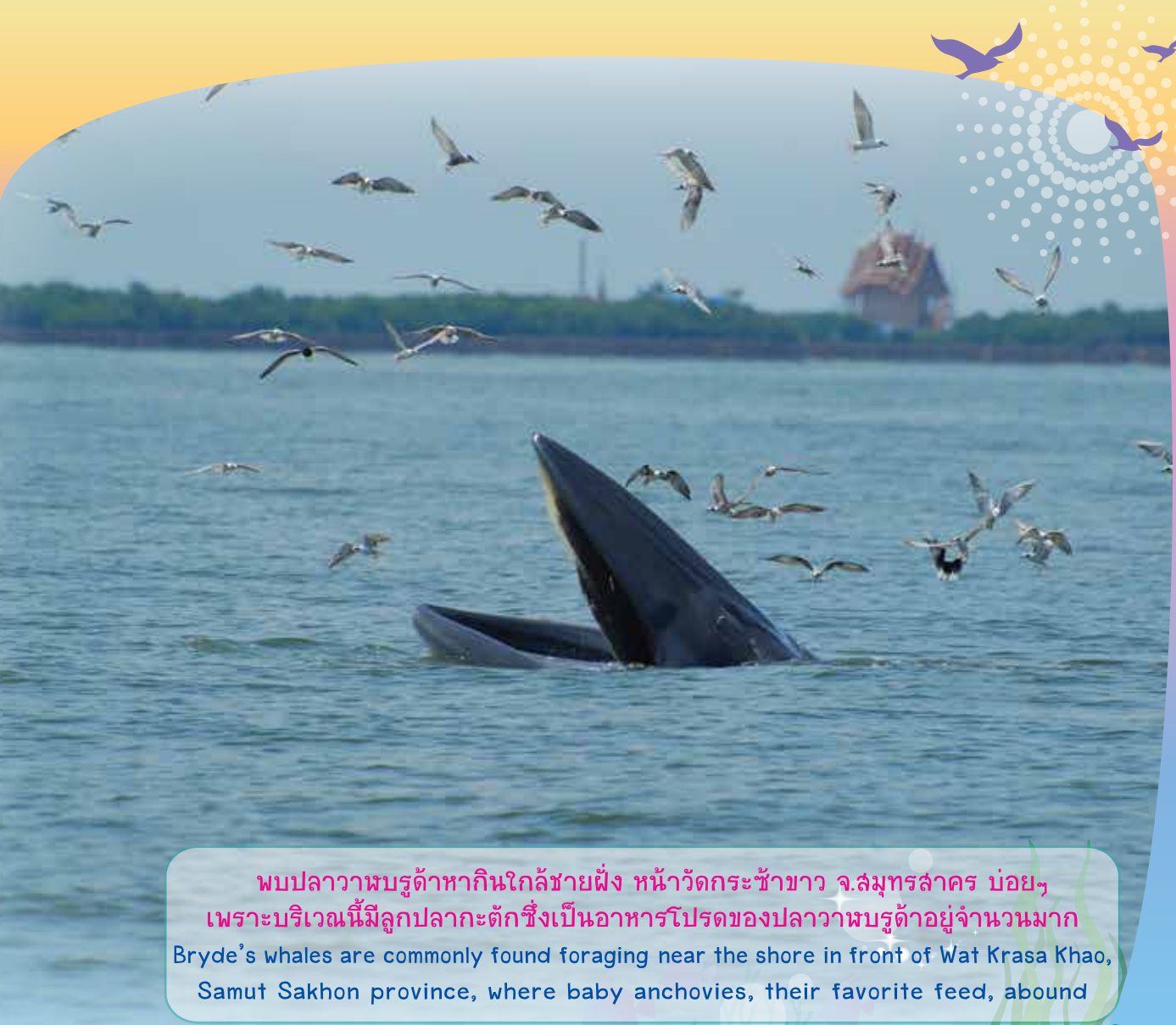
Activities : Angling and watching of birds, Irrawaddy dolphins, finless porpoises, and Bryde's whales

Period : Year-round

Information : Khun Chamroon Phongpithak, tel. 0 3258 1233

How to get there : Take the outbound Rama II Road and drive past Samut Sakhon and Samut Songkhram provinces. Cross Phra Puttha Lert La Naphalai Bridge over the Mae Klong River, Samut Songkhram province, and keep going for 5.7 km. At the PTT gas station, turn left onto the road leading to Khlong Khon. Follow the shortcut to Cha-am. Along this road, you'll pass Yisan Provincial Police Station, where you'll turn left and continue on to a bridge over the Bang Tabun River. Keep left and get onto the road leading to a U-turn below the bridge, where you'll see a jetty.

Samut Songkhram Province
Highway 35 (Rama II Road)
5.7 km
Mae Klong River
ptt Gas station
School
Temple
Khlong Khon
Yisan Police Station
Bang Tabun jetty
Destination
Wat Pak Lat
Bang Tabun River
Wat Pak Ao Bang Tabun

พบปลาวาฬบรูด้าหากินใกล้ชายฝั่ง หน้าวัดกระซ้าขาว จ.สมุทรสาคร บ่อยๆ
เพราะบริเวณนี้มีลูกปลากะตักซึ่งเป็นอาหารโปรดของปลาวาฬบรูด้าอยู่จำนวนมาก
Bryde's whales are commonly found foraging near the shore in front of Wat Krasa Khao,
Samut Sakhon province, where baby anchovies, their favorite feed, abound

ปลาวาฬบรูด้าหากินใกล้น้ำตื้นใกล้ชายฝั่งทะเล หน้าวัดกาหลง จ.สมุทรสาคร
A Bryde's whale foraging in shallow water in front of Wat Kalong, Samut Sakhon province

4 แหลมผักเบี้ย อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

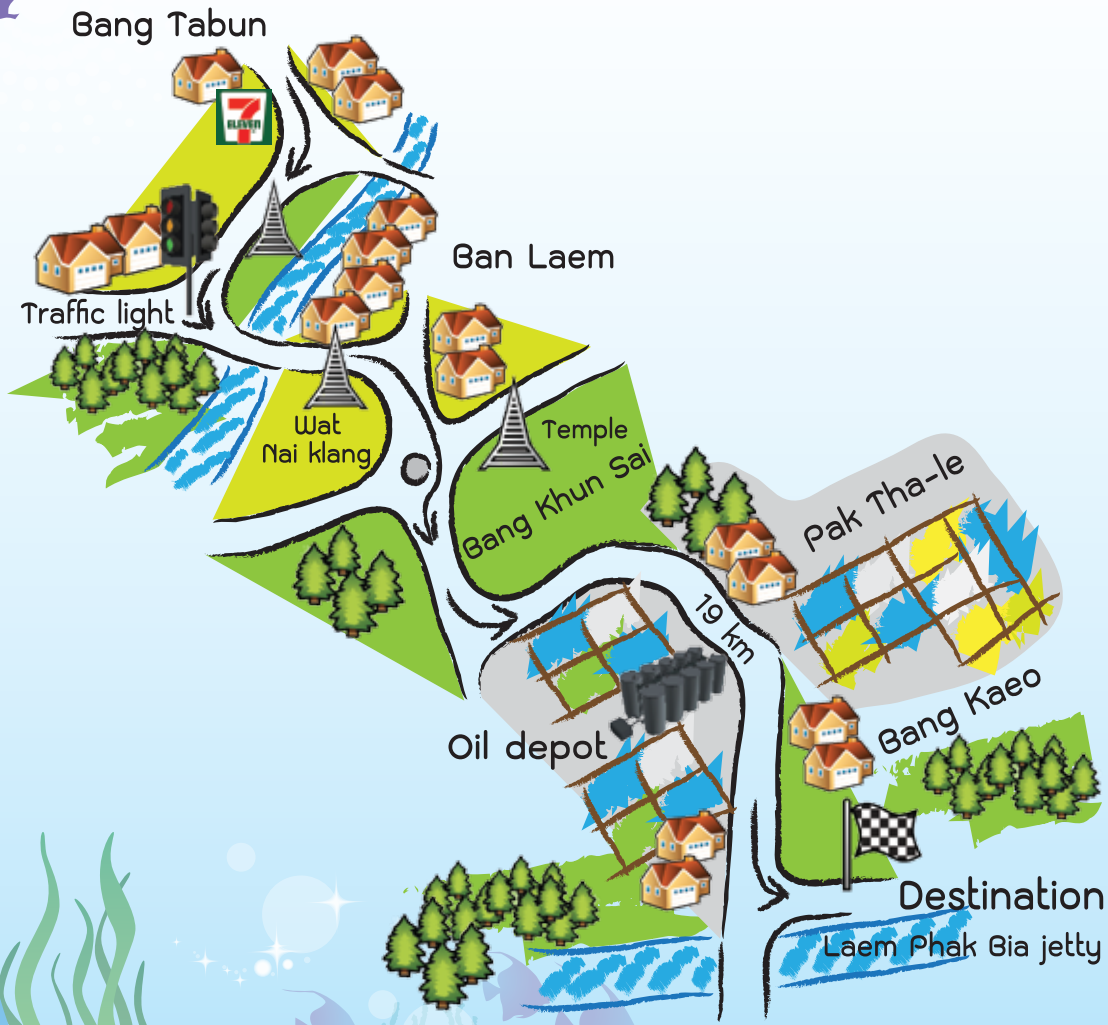
กิจกรรม : ตกปลา ชมโลมาอิรวดี โลมาหัวบาตรหลังเรียบ และปลาวาฬบรูด้า

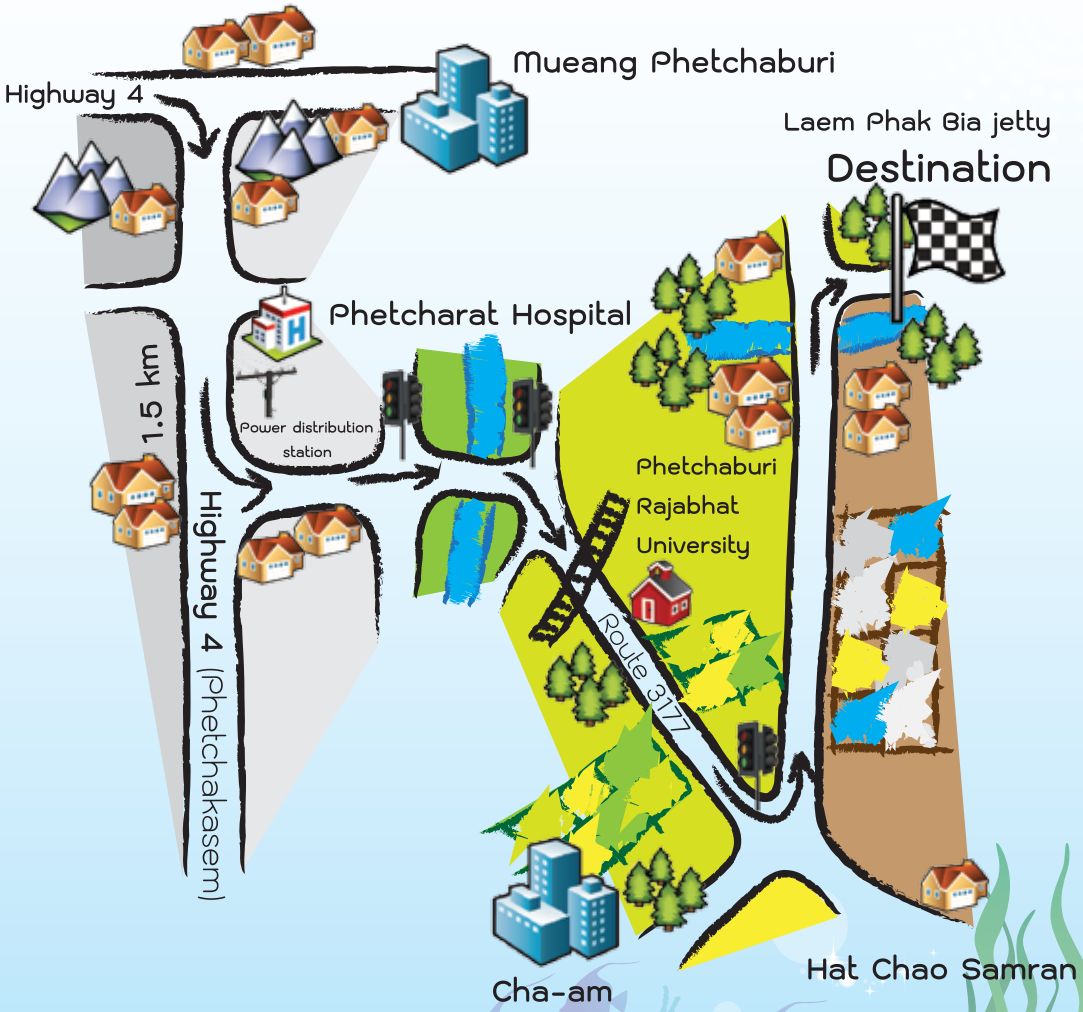
ช่วงเวลา : ตลอดทั้งปี

ติดต่อสอบถาม : องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย โทร 0 3244 1209/ คุณเสรี มานิช ประธานกลุ่มดูนกแหลมผักเบี้ย โทร 08 0223 5253/ คุณไพฑูรย์ รื่นรวย ประธานคานเรือแหลมผักเบี้ย โทร 08 3775 2242/ คุณเอกชัย ศรีนวล เจ้าของเรือนำเที่ยว โทร 08 9456 6810

การเดินทาง : จากถนนพระราม 2 ผ่าน จ.สมุทรสาคร และจ.สมุทรสงคราม ข้ามสะพานพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ไปประมาณ 5.7 กม. ให้เลี้ยวซ้ายตรงปั๊ม ปตท. ทางเข้าคลองโคน จะมีป้ายบอกทางลัดไปชะอำ ตรงเข้าไปตามทางจนกระทั่งผ่านสถานีตำรวจภูธรยี่สาร ให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทาง ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำบางตะบูน ไปตามเส้นทางเป็นระยะทางประมาณ 8 กม. จนกระทั่งพบแยกไฟแดง ให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทาง เมื่อพบสามแยกให้เลี้ยวขวา ผ่านหน้าที่ว่าการ อ.บ้านแหลม ให้ไปตามเส้นทาง ผ่านบ้านบางขุนไทร ให้เลี้ยวซ้าย จากนั้นตรงไปตามเส้นทางเป็นระยะทางประมาณ 19 กม. จะถึงท่าเรือแหลมผักเบี้ยซึ่งอยู่ด้านซ้าย

หรือ ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) มุ่งหน้าสู่ จ.เพชรบุรี ให้ขับเลยทางเข้าตัวเมือง เลี้ยวขวาไปตามโค้งแล้วเข้าทางคู่ขนานด้านซ้าย ขับเลยโรงพยาบาลเพชรรัตน์ไปประมาณ 1.5 กม. เลยสถานีจ่ายไฟฟ้า ให้เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนราชดำริ ข้ามสี่แยกไฟแดง ตรงไปตามเส้นทางหมายเลข 3177 ข้ามแม่น้ำเพชรบุรี ผ่านแยกไฟแดง ข้ามทางรถไฟ ผ่านหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ต.โพไร่หวาน มุ่งหน้าสู่หาดเจ้าสำราญ เมื่อถึงสี่แยกไฟแดงก่อนเข้าหาดเจ้าสำราญ ให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางประมาณ 4 กม. จะพบท่าเรือในคลองแหลมผักเบี้ยทางด้านขวามือ

Bang Tabun
Traffic light
Ban Laem
Wat
Nai klang
Temple
Bang Khun Sai
Pak Tha-le
19 km
Oil depot
Bang Kaeo
Destination
Laem Phak Bia jetty

Mueang Phetchaburi
Highway 4
Laem Phak Bia jetty
Destination
Phetcharat Hospital
1.5 km
Power distribution station
Phetchaburi Rajabhat University
Route 3177
Highway 4 (Phetchakasem)
Cha-am
Hat Chao Samran

4 Laem Phak Bia, Amphoe Ban Laem, Phetchaburi province

Activities : Angling and watching of Irrawaddy dolphins, finless porpoises, and Bryde's whales

Period : Year-round

Information : Aw Baw Taw Laem Phak Bia, tel. 03244 1209; Khun Seri Manit, tel. 08 0223 5253; Khun Phaithoon Ruenruai, tel. 08 3775 2242; Khun Ekachai Sinuan, tel. 08 9456 6810

How to get there :

▶ Take the outbound Rama II Road and drive past Samut Sakhon and Samut Songkhram provinces. Cross Phra Puttha Lert La Naphalai Bridge over the Mae Klong River, Samut Songkhram province, and drive on for 5.7 km. At the PTT gas station, turn left onto the road leading to Khlong Khon. Follow the shortcut to Cha-am. Along this road, you'll pass Yisan Provincial Police Station, where you'll turn left and continue on to a bridge over the Bang Tabun River. Keep going for another 8 km. At the traffic lights, turn left until you come to a three-way intersection. Turn right and drive past the Amphoe Ban Laem Office. Keep going and drive past Ban Bang Khun Sai community, where you'll turn left. Follow this road for 19 km to the Laem Phak Bia jetty to your left. Alternatively,

▶ Take Highway 4 (Phetchakasem), heading southward toward Phetchaburi province. Drive past the entrance to Phetchaburi town. On the main highway, turn left onto the frontage road and drive past Petcharat Hospital for about 1.5 km and past a power distribution station. Turn left onto Ratchadamri Road, drive past the traffic lights, and continue on Route 3177 across the Phetchaburi River. You'll pass a traffic-light intersection, a railroad, Ratchaphat Phetchaburi University, and Tambon Pho Rai Wan on the way to Hat Chao Samran (beach).

▸ At the traffic-light intersection just before reaching the entrance to the beach, turn left and keep going for about 4 km to a jetty in Khlong Laem Phak Bia (canal) on your right.

โลมาอิรวดี และโลมาหลังโหนกที่พบหากินนอกชายฝั่ง จ.เพชรบุรี

An Irrawaddy dolphin and an Indo-Pacific humpback dolphin foraging offshore Phetchaburi province

ปลาวาฬบรูด้ากิน เสยตะแคงขึ้นกินอาหาร พบนอกชายฝั่งแหลมผักเบี้ย

Side-feeding (lunging) by a Bryde's whale offshore Laem Phak Bia

5 อ่าวขนอม จ.นครศรีธรรมราช

กิจกรรม : ชมโลมาหลังโหนก เวทีพุ่มพวงลานหินและทิวทัศน์เขาพับผ้า พร้อมสักการะหลวงพ่อทวดที่เกาะนุ้ย (บ่อน้ำจืดกลางทะเล)

ช่วงเวลา : ปลายเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนสิงหาคม

ติดต่อสอบถาม : ท่าเทียบเรืออ่าวแขวงเภา และชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านแหลมปะทับ โทร. 08 0530 1765, 08 9473 1114

การเดินทาง : ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4 กรุงเทพฯ - ประจวบคีรีขันธ์ - ชุมพร - สุราษฎร์ธานี แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข 41 มุ่งหน้าสู่ จ.สุราษฎร์ธานี ผ่านสนามบินสุราษฎร์ธานีไปประมาณ 2.4 กม. เลี้ยวซ้ายไปตามถนนสาย 4153 เข้าสู่ทางหลวงสาย 401 (สุราษฎร์ฯ - นครศรีฯ) ถึงแยกคลองเหลง (มีรูปปั้นปลาโลมา มองเห็นชัดเจน) เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4014 ซึ่งเป็นเส้นทางเข้าสู่ อ.ขนอม เมื่อเข้าเขตตัวเมืองขนอมที่ตลาดสี่แยก ให้เลี้ยวซ้ายเข้าเมืองขนอม ผ่านหน้าที่ว่าการอำเภอ ตลาดบางโหนด ข้ามสะพานข้ามคลองขนอมไปจนถึงสามแยกบ้านบางแพง เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 4044 (บ้านน้ำโฉ - บ้านบางแพง) ประมาณ 7.3 กม. ถึงทางแยกท่าเรือเฟอร์รี่เก่า ให้เลี้ยวขวา ตรงไปอีกประมาณ 1.7 กม. จะถึงท่าเรืออ่าวแขวงเภา

Laem Pathap
Destination
Ao Khwaeng Phao
Tha Chang District
Route 4044
1.7 km
Khanom
Power Plant
SURAT THANI
Airport
Don Sak
7.3 km
Khanom
2.4 km
Highway 41
Route 4142
Route 4142
Route 4014
Kanchanadit
Mueang Surat Thani
Ban Khlong Leng
School
Yaek
Khlong Leng
Route 4153
Route 401
Phunphin
Highway 44
Route 4014
Sichon

5 Khanom Bay, Nakhon Si Thammarat province

Activities : Indo – Pacific humpback dolphin watching, visit to We – thi Phum Phuang (a stage – like sedimentary rock outcrop) and scenery of Khao Phap Pha, paying homage to Luang Phaw Thuat on Nui Island (with a freshwater pool)

Period : Late February – August

Information : Khwaeng Phao Bay Jetty and Ban Laem Patap Ecotourism Club, tel. 08 0530 1765, 08 9473 1114

How to get there : Take Highway 4 (Bangkok – Prachuap Khiri Khan – Chumphon – Surat Thani). Switch to Highway 41 and head toward Surat Thani town. About 2.4 km past the airport, turn left onto Route 4153 and then onto Highway 401 (Surat Thani – Nakhon Si Thammarat). At the Khlong Leng intersection, site of a dolphin statue, turn left onto Route 4014 toward Amphoe Khanom. On approaching the township, turn left at the intersection market, where you'll see the Amphoe Office and Talat Bang Tanot (market). Keep going and cross Khlong Khanom (canal) Bridge until you get to the Ban Bang Phaeng three – way intersection. Turn left onto Route 4044 (Ban Nam Cho – Ban Bang Phaeng) for 7.3 km. At the old ferry pier intersection, turn right and keep going for 1.7 km to Khwaeng Phao Bay Jetty (pier).

โลมาหลังโหนก โลมาเผือก หรือโลมาสีชมพู บริเวณอ่าวขนอม จ.นครศรีธรรมราช

An Indo-Pacific humpback dolphin (or a pink dolphin)
at Khanom Bay, Nakhon Si Thammarat province

6 บ้านตะเสะ-เกาะสุกร จ.ตรัง

กิจกรรม : ชมโลมาหลังโหนก กิจกรรมพายเรือ และที่พัก Home stay บนเกาะ

ช่วงเวลา : เดือนพฤศจิกายน – เดือนเมษายน

ติดต่อสอบถาม : เช่าเรือติดต่อ คุณปราโมทย์ เจริญฤทธิ์ โทร 08 9729 9907

การเดินทาง : จากตัวเมืองตรัง ผ่านสนามบินตรัง ไปตามทางหลวงหมายเลข 404 ขับผ่าน อ.ย่านตาขาวไปประมาณ 10 กม. จะเจอสี่แยก มีป้ายให้เลี้ยวขวาไปท่าเรือเกาะสุกร/บ้านตะเสะ ไปตามถนนหมายเลข 4235 มีป้ายบอกทางไปท่าเรือ จากถนนหมายเลข 404 จนถึงท่าเรือประมาณ 25 กม.

6 Ban Ta-se and Sukon Island, Trang province

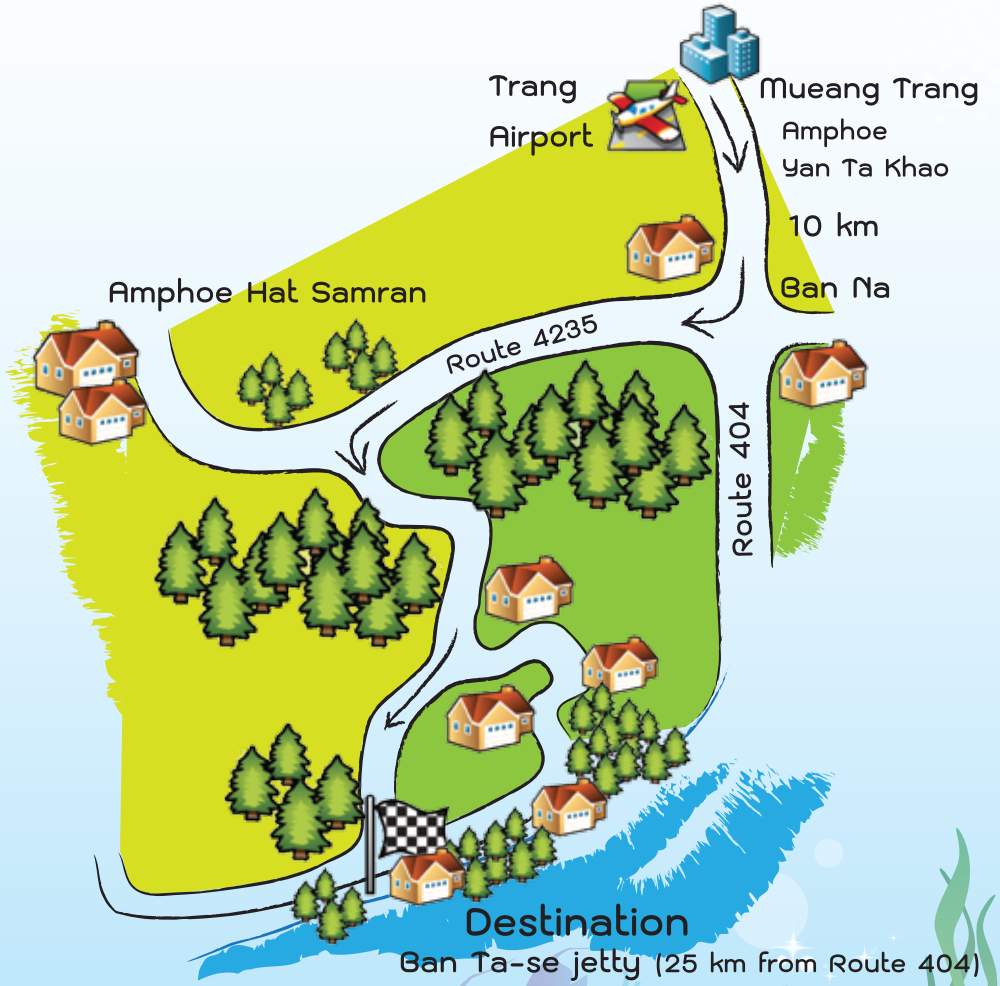
Activities : Indo – Pacific humpback dolphin watching, rowing (kayaking), and island home – staying

Period : November – April

Information : Hire boats at Khun Pramote Charoenrith, tel. 08 9729 9907

How to get there : From Trang town, drive past the airport on Route 404 and get past Amphoe Yan Ta Khao for about 10 km until you come to an intersection. Follow the right – turn sign for the jetty leading to Sukon Island/Ban Ta – se. Follow Route 4235 and the sign to the jetty, which lies about 25 km from Route 404.

Trang
Airport
Mueang Trang
Amphoe
Yan Ta Khao
10 km
Ban Na
Amphoe Hat Samran
Route 4235
Route 404
Destination
Ban Ta-se jetty (25 km from Route 404)

7 เกาะสาหร่าย จ.สตูล

กิจกรรม : ชมโลมาหลังโหนก โลมาอิรวดี และโลมาหัวบาตรหลังเรียบ หรือตกปลาตามกองหิน

ช่วงเวลา : เดือนพฤศจิกายน – เดือนเมษายน

ติดต่อสอบถาม : ไพบูลย์ หลีจ้วน โทร 08 9292 9997

การเดินทาง : จาก จ.ตรัง ไปตามทางหลวงหมายเลข 404 ผ่านสี่แยกทางเข้าท่าเรือเกาะสุกร ไปประมาณ 13 กม. จะพบสามแยกปะเหลียน เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 416 (จะผ่านหน้าโรงพยาบาลปะเหลียน) ขับรถไปทาง จ.สตูล ตามถนน 416 จนถึง สามแยกละงู เลี้ยวซ้ายไปทาง อ.เมืองสตูล ขับตรงไปประมาณ 20 กม. จะพบทางแยกขวามีป้ายบอกทางเข้าวัดทุ่งริ้น มีปั๊ม ปตท. ตั้งอยู่เยื้องกันก่อนและหลังแยกนี้ เลี้ยวขวาเข้าไปตามทางแล้ววิ่งตรงไปสุดทางจะเจอท่าเรือ มีบริการฝากรถและเช่าเหมาเรือ

หรือขับเลยไปจากทางเข้าวัดทุ่งริ้น เลยโรงพยาบาลท่าแพ ไปประมาณ 3.6 กม. จะเจอทางเข้าท่าเรือเจ๊ะบิลัง ทางขวามือ ขับตรงไปจะพบท่าเรือขนาดใหญ่ มีเรือเมล์วิ่งไปเกาะสาหร่าย เวลา 07.00 น. และ 12.00 น.

Kamphaeng
Route 416
Satun
Route 416
20 km
Amphoe La-ngu
ptt Gas station
Tha Phae
Hospital
3.6 km
ptt
Gas station
Wat Thung Rin
Destination
Chebilang Jetty
Destination

7 Sarai Island, Satun province

Activities : Indo – Pacific humpback dolphin, Irrawaddy dolphin, and finless tortoise watching and angling among rock formations

Period : November – April

Information : Hire boats at Aw Baw Taw Laem Klat, tel. 0 3958 4233

How to get there :

▶ From Trang town, follow Route 404 and drive about 13 km past the intersection leading to Sukon Island jetty. At the Pa – lian three – way intersection, turn right onto Route 416 (past Pa – lian Hospital). Drive toward Satun province on Route 416 to the La – ngu three – way intersection. Turn left for about 20 km toward Amphoe Mueang Satun. At the right intersection, you'll find an entrance signboard to Wat Thung Rin (temple). Note PTT gas stations, one before this very intersection and the other past it. Turn right and follow the road all the way to the jetty, where services are available for car parking and boat chartering. (Alternatively, drive past the entrance to Wat Thung Rin and Tha Phae Hospital for 3.6 km, where on the right you'll spot the entrance to Jebilang Jetty. Keep going to a large jetty, offering passenger boat services at 7 a.m. and 12 noon to Sarai Island.)

ทำความรู้จักกับปลาวาฬบรูด้า

วาฬบรูด้า หรือปลาวาฬบรูด้า (Bryde's whale) เป็นสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่สุดที่อาศัยอยู่คู่ทะเลไทยมานานหลายร้อยปีแล้ว จากการศึกษาจำแนกประชากรปลาวาฬบรูด้าของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยใช้ภาพถ่าย (Photo – ID) ได้ตั้งชื่อปลาวาฬแล้วจำนวน 40 ตัว โดยตัวที่ทราบเพศว่าเป็นเมียจะมีชื่อว่า "แม่ + ชื่อ" เช่น แม่สาคร แม่วันสุข แม่ข้าวเหนียว ส่วนตัวที่ยังไม่สามารถระบุเพศมีชื่อเรียกว่า "เจ้า + ชื่อ" เช่น เจ้าท่าจีน เจ้าสุขใจ เจ้าส้มตำ เจ้าพาฝัน เป็นต้น

Photo – ID ของแต่ละตัว ใช้ลักษณะเด่นอันดับแรก คือ ลักษณะตำหนิของครีบหลัง ส่วนลักษณะรองลงไปได้แก่ ลายขอบปาก จุดหรือแถบดำในปาก แผลตามลำตัวและหาง

Getting to know Bryde's whales

Bryde's whales are the largest marine mammals that have inhabited Thai seas for centuries. Based on a whale – lassifying study by the Department of Marine and Coastal Resources, based on photo – ID techniques, 40 Bryde's whales have been named. Those known to be females are called "Mae + name" (including Mae Sakhon, Mae Wansuk, and Mae Khaoniew), whereas those whose genders are not yet identifiable are called "Jao + name" (including Jao Thachin, Jao Sukjai, Jao Somtum, and Jao Phafun)

Individual photo – IDs rely primarily on dorsal fin defects, followed by color patterns on the mouth, black dots or stripes on the mouth, and scars on the body or tail.

“เจ้าพาฝัน” มีพฤติกรรมชอบว่ายเข้ามาวนเวียนใกล้ ๆ เรือสำรวจ
“เจ้าพาฝัน” มีรอยแผลเป็นขนาดใหญ่ที่ขากรรไกรล่างด้านขวา
ครีบหลังสมบูรณ์ และมีเส้นดำสั้น ๆ ที่เพดาน 2 แนว

Jao Phafun, which is apt to encircle survey boats, bears a sizeable scar at the right lower jaw, a perfect dorsal fin, and two short black lines on the palate

“เจ้าเมษา” มีรอยแหว่งที่ครีบหลัง

Jao Mesa, with a missing dorsal fin tip

“เจ้าสุขใจ” ลูกของ “แม่วันสุข” อายุประมาณ 2 ปี ปัจจุบันแยกหากินอิสระแล้ว ชอบลืมตาเหนือผิวน้ำในขณะเสยหัวขึ้นกินอาหาร

Jao Sukjai, a two-year-old calf of Mae Wansuk, now forages independently and is apt to open its eyes while lunge-feeding

“แม่สาคร” พบครั้งแรกที่นอกชายฝั่ง จ.สมุทรสาคร เมื่อกลางปี 2553
มีลูกชื่อ “เจ้าท่าจีน” ตั้งแต่เดือนเมษายน 54

Mae Sakhon, first sighted offshore Samut Sakhon province in mid-2010,
gave birth to “Jao Thachin” in April 2011

"เจ้าทองดี" ครีบหลังสมบูรณ์ ลายขอบปากด้านขวาแตกต่างจากตัวอื่นชัดเจน
พบครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม 2554 บริเวณนอกชายฝั่งทะเล จ.สมุทรสงคราม

Jao Thongdee, with a perfect dorsal fin and a distinct pattern on the right edge of the mouth, was first sighted in May 2011 offshore Samut Songkhram province

“เจ้าพัทธยา” ครีบหลังสมบูรณ์ มีลายขอบปากเป็นรูปซิกแซกคล้ายฟันปลา
พบครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม 2555 บริเวณนอกชายฝั่งทะเล จ.สมุทรสาคร

Jao Phathaya, with a perfect dorsal fin, bears a zigzag on the edge of the mouth.
It was first sighted in March 2012 offshore Samut Sakhon province.